

ЛИТЕРАТУРА

1. Прищепов, М. А. Энергоэффективный частотно-регулируемый асинхронный электропривод в сельском хозяйстве / М. А. Прищепов, Е. М. Прищепова, В. А. Дайнеко. – Минск: БГАТУ, 2022. – 312 с.

2. Прищепова, Е. М. Алгоритм управления электроприводами взаимосвязанного частотно-регулируемого асинхронного электропривода вальцовых плющилок-измельчителей фуражного зерна / Е. М. Прищепова, В. А. Дайнеко // Научно-технический прогресс в сельскохозяйственном производстве: материалы междунар. науч.-техн. конф., посвящ. 110-летию со дня рожд. акад. М. Е. Мацелуро, Минск, 17–18 окт. 2018 г. – Минск: Беларус. навука, 2018. – С. 206–211.

3. Способ управления взаимосвязанными приводами вальцовой плющилки-измельчителя зерна с рекуперацией электрической энергии: пат. 21847 Респ. Беларусь: МПК В 02 С 4/42, Н 02 Р 5/74 / Е. М. Прищепова, В. А. Дайнеко; заявитель Белор. гос. агр. техн. ун-т. – № а 20150636; заявл. 16.12.2015; опубл. 30.04.2018 // Афіцыйны бюл. / Нац. цэнтр інтэлектуал. уласнасці. – 2018. – № 2. – С. 77–78.

4. Прищепов, М. А. Обоснование алгоритма управления регулируемым электроприводом вальцовых плющилок-измельчителей фуражного зерна / М. А. Прищепов, В. А. Дайнеко, Е. М. Прищепова // Agrарная наука Евро-Северо-Востока. – 2020. – Т. 21. – № 2. – С. 183–198.

УДК 636.2.053:612.017.1

ПРАФІЛАКТЫЧНАЯ ЭФЕКТЫЎНАСЦЬ КАРНІЦІНУТРЫМЛІВАЮЧАГА ПРЭПАРАТА ПРЫ ГЕПАТАПАТЫЯХ У ПРАВЯРАЕМЫХ СВІНАМАТАК

С. У. Пятроўскі, канд. вет. навук, дацэнт
УА «Віцебская ордэна «Знак Пашаны»
дзяржаўная акадэмія ветэрынарнай медыцыны»,
Віцебск, Рэспубліка Беларусь

Анацыя. Ва ўмовах свінагадоўчага комплексу ацэнена прафілактычная эфектыўнасць Карнівета пры гепатапатыях правяраемых свінаматак. Устаноўлена нармалізацыя біяхімічных паказчыкаў крыві і хімічных уласцівасцей мачы, характарызуючых паталогіі печані (у тым ліку таксічны гепатоз) у жывёл доследнай групы. У прыплодзе гэтых свінаматак знізілася колькасць мёртванароджаных парасят, за перыяд падсosa павысілася захаванасць парасят, іх жывая маса і яе сярэднясутачныя прывагі. Прапанаваная прафілактычная схема аказалася эфектыўнай і эканамічна выгаднай.

У свіней, якія ўтрымліваюцца ва ўмовах жывёлагадоўчых комплексаў шырока распаўсюджаны хваробы з пашкоджаннямі печані (гепатыты, таксічны гепатоз (гепатадыстрафія), у тэрмінальнай

стадыі – цыроз) [1–3]. Улічваючы цяжар дакладнай прыжыццёвай дыягностыкі дадзеных хвароб, мэтазгодна выкарыстоўваць інтэгральнае іх пазначэнне – гепатапатыі. Узнікненне ў свіней гепатапатый у пераважнай большасці выпадкаў абумоўлена тымі ці іншымі таксічнымі ўздзеяннямі на іх арганізм [4, 5]. Найбольш распаўсюджаны гепатапатыі сярод «старых» свінаматак з вялікай колькасцю апаросаў [6]. З гэтага вынікае неабходнасць правядзення прафілактычных (у тым ліку з выкарыстаннем лекавых сродкаў) мерапрыемстваў сярод «маладых» жывёл – правяраемых свінаматак. Правяраемыя свінаматкі – гэта апладнёныя рамонтныя свінкі, у якіх вывучаюцца колькасныя і якасныя паказчыкі прыплоду, стан яго росту і развіцця ў перыяд падсмоктвання. Атрыманне ад правяраемых свінаматак станоўчых паказчыкаў – вядучы крытэрыі пераводу іх у асноўны статак.

Мэтай праведзеных даследаванняў стала памяншэнне захваральнасці правяраемых свінаматак гепатапатыямі (у тым ліку і гепатозам) і паляпшэнне на гэтым фоне іх гаспадарчазначных паказчыкаў.

Дзеля выканання дадзенай мэты ва ўмовах свінагадоўчага комплексу былі сфарміраваныя тры групы з правяраемых свінаматак (кантрольная, базавая і доследная) па 10 жывёл у кожнай. Умовы кармлення, утрымання і схемы ветэрынарных апрацовак ва усіх трох групам былі аднолькавымі. Адрозненні складаліся ў тым, што свінаматкам базавай групы дадаткова рабіліся ін'екцыі палівітамінага прэпарату Алігавіт, а свінаматкам доследнай групы, акрамя таго, энтэральна ўводзіўся прэпарат Карнівет (вытворца ТАА «Рубікон», г. Віцебск).

Пасля заканчэння доследаў (на 14-ы дзень падсмоктвання) ад свінаматак усіх груп былі атрыманы ўзоры крыві і мачы. У крыві з выкарыстаннем дыягнастычных набораў вызначалася ўтрыманне агульнага бялку (АБ), альбуміну, агульнага білірубіну (АБл), халестэролу (АХ), актыўнасці аспартат- і аланіламінатрансфераз (АсАт і АлАт адпаведна), халінэстеразы (ХЭ), γ -глутамілтранспептыдазы (ГГТП). На падставе атрыманых дадзеных былі разлічаны альбумін-глобулінавыя суадносіны (АГС). Інтэрпрэтацыю рэзультатаў біяхімічных доследаў праводзілі з улікам нарматыўных паказчыкаў [7]. У мачы з дапамогай дыягнастычных палосак было вызначана ўтрыманне білірубіну і ўрабілінагену. Пасля апаросу і адымання парсят у свінаматак аналізаваўся стан шэрагу гаспадарчых паказчыкаў. Аб прафілактычнай эфектыўнасці мерапрыемстваў

меркавалі па нармалізацыі вывучаных паказчыкаў крыві і мачы, а таксама па стане прыплоду пасля нараджэння парасят і іх адымання.

Вывучэнне біяхімічнага складу крыві паказала, што ў шасці свінаматак кантрольнай групы адбылося павялічэнне канцэтрацый АБ, АБл, актыўнасцяў АсАт, АлАт, ГГТП і велічыні АГС у параўнанні з нарматыўнымі паказчыкамі. Узровень альбуміну заставаўся ў межах рэферэнтных хістанняў. У той жа час у гэтых свінаматак у крыві зменшылася ўтрыманне АХ і актыўнасць ХЭ. Сярод свінаматак базавай групы жывёл з адпаведнымі зменамі было вынайздена тры. У свінаматак доследнай групы вывучання біяхімічныя паказчыкі крыві знаходзіліся ў межах нарматыўных значэнняў.

У сямі ўзорах мачы ад свінаматак кантрольнай групы былі вынайздены білірубін і ўрабілінаген у павышанай канцэтрацыі. Аднак у мачы адной свінаматкі ўтрыманне жоўцевых пігментаў знаходзілася на ўзроўні аднаго «+», у трох свінаматак білірубіну – на ўзроўні «++» (17,0 мкмоль/л), урабілінагену – на ўзроўні «+++» (70,0 мкмоль/л), яшчэ ў трох жывёл білірубіну – на ўзроўні «++++» (>50,0 мкмоль/л), урабілінагену – на ўзроўні «++++» (140,0 мкмоль/л). У трох свінаматак базавай групы ўзровень білірубіну склаў 9,0 мкмоль («+»), урабілінагену – «+» (17,5 мкмоль/л). У мачы свінаматак доследнай групы білірубін адсутнічаў, а канцэтрацыя ўрабілінагену не перавышала 3,5 мкмоль/л.

У свінаматак доследнай групы было вызначана дастаткова значнае змяненне гаспадарчых паказчыкаў, якія абумоўліваюць прыбытковасць і рэнтабельнасць утрымання матачнага стада свіней. Пры гэтым ні ў агульнай колькасці парасят, ні ў колькасці сярод іх фізіялагічна няспелых розніцы паміж групамі практычна не было. Аднак колькасць мёртванароджаных парасят, атрыманых ад свінаматак доследнай групы, была меншай на 8,7 % у параўнанні з кантрольнай групай і на 5,1 % у параўнанні з базавай групай. У парасят, якія гадаваліся пад свінаматкамі доследнай групы да адымання, захаванасць павысілася на 16,7 % у параўнанні з кантрольнай групай і на 3,6 % у параўнанні з базавай, сярэдняя жывая маса – на 9,4 % у параўнанні з кантрольнай і на 6,1 % у параўнанні з базавай групай, сярэднясутачныя прывагі жывой масы – на 10,9 % і на 6,5 % у параўнанні з кантрольнай і базавай групамі адпаведна.

Варта дадаць, што ў правяраемых свінаматак выбракоўванне пасля адымання парасят у доследнай групе было меншым на 80,0 % у

параўнанні з кантрольнай і на 60 % у параўнанні з базавай групамі (усяго ў доследнай групе было выбракавана дзве свінаматкі).

Такім чынам, праведзеныя мерапрыемствы дазволілі знізіць распаўсюджванне гепатапатый (у тым ліку і таксічнага гепатозу) ў доследнай групе на 60 % у параўнанні з кантрольнай і на 30 % у параўнанні з базавай (па дадзеных лабараторнай дыягностыкі), палепшыць гаспадарча карысныя паказчыкі ўтрымання свінаматак і атрымаць эканамічную эфектыўнасць у памеры 3,32 руб. на 1 руб. выдаткаў. Атрыманыя дадзеныя могуць быць выкарыстаныя пры распрацоўцы ветэрынарных мерапрыемстваў у свінаматак з мэтай прафілактыкі гепатапатый.

ЛІТАРАТУРА

1. Емельянов, В. В. Распространение болезней печени, желудка и кишечника у поросят при промышленной технологии выращивания / В. В. Емельянов // Исследования молодых ученых в решении проблем животноводства: сб. ст. II Междунар. науч.-практ. конф. – Витебск: ВГАВМ, 2002. – С. 94–95.

2. Лемеш, В. М. Морфологическое проявление патологий печени у свиней / В. М. Лемеш, Т. В. Бондарь, П. И. Пахомов // Уч. записки УО ВГАВМ: науч.-практ. журн. – Витебск, 2009. – Т. 45, вып. 1, ч. 1. – С. 31–33.

3. Пятроўскі, С. У. Гепатапатый свінаматак: звесткі аб распаўсюджванні па дадзеных паслярэзэнага агляду / С. У. Пятроўскі, А. І. Жукаў // Сельское хозяйство – проблемы и перспективы: сб. науч. тр. – Гродно: ГГАУ, 2023. – Т. 60: Ветеринария. – С. 117–125.

4. Панковец, Е. М. Патоморфологические изменения в печени и почках поросят под действием ДОНа и Т2-токсина / Е. М. Панковец, А. Л. Лях, А. О. Бульбаш // Уч. записки УО ВГАВМ: науч.-практ. журн. – 2021. – Т. 57, вып. 2. – С. 48–53.

5. Емельянов, В. В. Лекарственный гепатит у поросят / В. В. Емельянов, И. З. Севрюк // Уч. записки УО ВГАВМ: науч.-практ. журн. – 2005. – Т. 41, вып. 1. – С. 46–49.

6. Хлебус, Н. К. Биохимические показатели крови свиноматок и их изменения, характеризующие развитие гепатопатий / Н. К. Хлебус // Фундаментальная и прикладная наука: состояние и тенденции развития: материалы XXVI Междунар. науч.-практ. конф., Петрозаводск, 20 дек. 2022 г. – Петрозаводск: 2022. – С. 256–272.

7. Нормативные требования к показателям обмена веществ у животных при проведении биохимических исследований крови: рекомендации / С. В. Петровский [и др.]; Департамент вет. и прод. надзора. – Витебск: ВГАВМ, 2019. – 67 с.